

Zeměpisná síť, určování polohy na Zemi

Pevné body na Zemi

pevné body: **severní a jižní pól**

zemská osa: **prochází póly, Země se kolem ní otáčí, směřuje k Polárce**

Světové strany

sever, jih, východ, západ

Kompas = **vynalezli Číňané, ukazuje na sever**

Buzola = **vylepšený kompas, určuje azimuty**

Určování severu v přírodě – **mraveniště, lišejníky, pařezy, hodinky**

Poledníky

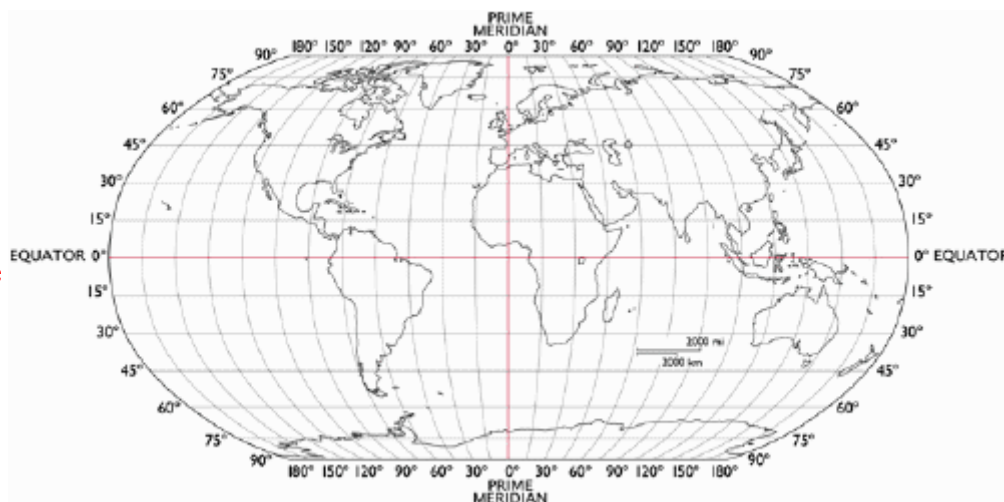
poledník = **spojuje místa se stejným okamžikem poledne**

dráha: **severní pól – jižní pól**

délka: **všechny jsou stejně dlouhé**

nejvýznamnější: **0° (nultý, greenwickský) a 180°**

hodnoty: **0° - 180°**

rozdělují Zemi: **na východní a západní polokouli**

slouží k určení: **zeměpisné délky**

Urči, na jaké polokouli leží:

New York **západní**

Praha **východní**

Tokio **východní**

Rio de Janeiro **západní**

Rovnoběžky

rovnoběžka = **kružnice**

rovnoběžné s rovníkem

délka: **různá**

nejdelší: **rovník 40 075 km**

nejkratší: **póly 0 km**

nejvýznamnější:

0° rovník

23,5° obratníky Raka a Kozoroha

66,5° severní a jižní polární kruh

90° severní a jižní pól

rozdělují Zemi: **na severní a jižní polokouli**

hodnoty: **0° - 90°**

slouží k určení: **zeměpisné šířky**

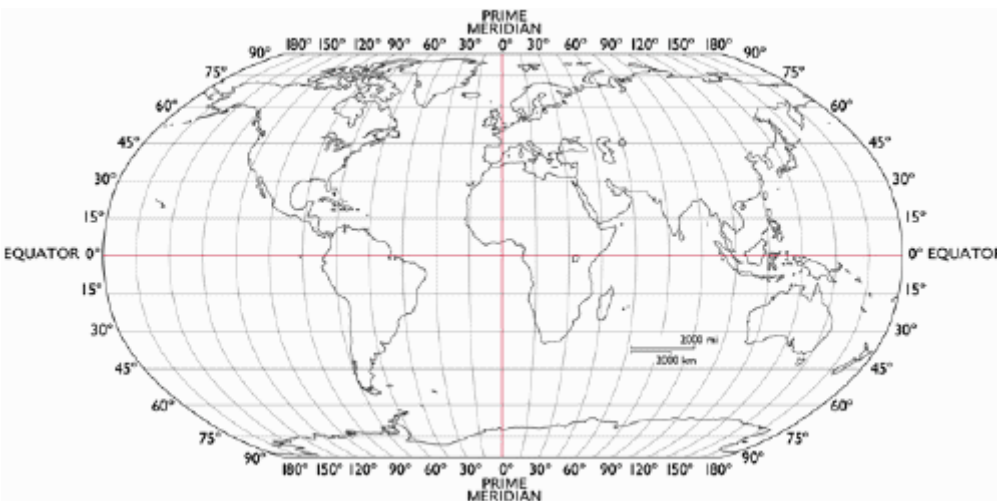
Urči, na jaké polokouli leží:

Ottawa **severní**

Káhira **severní**

Beijing **severní**

Sydney **jižní**

Zeměpisná síť

tvoří ji: **soustava poledníků a rovnoběžek**

každý bod má dva údaje: **zeměpisnou šířku a zeměpisnou délku**

Otázky a úkoly:

Kam směřuje zemská osa a k čemu slouží? **Směřuje k Polárce a otáčí se kolem ní Země**

Nakresli směrovou růžici a vyznač světové strany.

Co slouží k určování světových stran? **Kompas, buzola, GPS, letokruhy**

Jakým městem prochází nultý poledník? **Londýnem, hvězdárnou na Greenwichy**

K čemu slouží poledníky? **K určování zeměpisné délky**

Jaký poledník je nejdelší? **Všechny jsou stejně dlouhé**

Co spojují poledníky? **Severní a jižní pól**

K čemu slouží rovnoběžky? **K určování zeměpisné šířky**

Jaká rovnoběžka je nejdelší? **Rovník 40 075 km**

Jaká je nejkratší? **Severní a jižní pól 0 km**

Jaké dvě souřadnice má každý bod na Zemi? **Zeměpisnou šířku a délku**

Doplň tabulku pomocí atlasu:

Pojem	Co to je	Kde to je	Souřadnice	
Londýn	město	Velká Británie	51° s. š.	0° z. d.
Kilimandžáro	pohoří	Tanzanie	4° j. š.	37° v. d.
Kuba	ostrov	Kuba	23° s. š.	82° z. d.
Mt. Everest	hora	Himaláje	28° s. š.	87° v. d.
Sicílie	ostrov	Itálie	38° s. š.	14° v. d.
Sydney	město	Austrálie	34° j. š.	152° v. d.
Aconcagua	hora	Argentina	33° j. š.	70° z. d.
Honšú	ostrov	Japonsko	36° s. š.	138° v. d.
Bajkal	jezero	Rusko	54° s. š.	108° v. d.
ústí Amazonky	ústí řeky	Brazílie	0° s. š.	50° z. d.